

Sukcesné zmeny v lesnej vegetácii NPR Dubník

Andrej Hrabovský¹, Juraj Balkovič¹, Jozef Kollár²

¹Katedra pedológie, Prírodovedecká fakulta, Univerzita Komenského, Mlynská dolina, 842 15 Bratislava, ² Ústav krajinej ekológie, SAV, Štefánikova 3, 811 06 Bratislava
andrej.hrabovsky@gmail.com

Cieľom príspevku je fytoocenologické zhodnotenie súčasného stavu lesnej vegetácie v NPR Dubník voči stavu zdokumentovanému v roku 1965 [1].

Lesné porasty boli snímkové pomocou metód zuriško–montpelliarskej geobotanickej školy s použitím pôvodnej škály abundancie a dominancie [2, 3]. Zápisy boli archivované v programe TURBOVEG for Windows [4] a spracované v programe JUICE [5]. Vegetácia je hodnotená metódou fytoocenologických tabuliek [3]. Triedenie zápisov do typologických jednotiek je podporené numerickou metódou TWINSpan [6]. Na vyčlenenie syntaxónov je použitá miera fidelity (prahová hodnota pre diagnostické druhy je 50). Za konštantné považujeme druhy so stálosťou nad 60 %. Za dominantné sú označené druhy s pokryvnosťou nad 50 % aspoň v jednom zápise v rámci cenózy. Za účelom vzájomného porovnania a hodnotenia fytoocenologického materiálu z rokov 1965 a 2009 v ordinačnom priestore bola použitá metóda DCA v prostredí CANOCO for Windows [7].

Pôvodný materiál z roku 1965 bol prehodnotený a začlenený do spoločenstiev *Polygonato latifolii-Carpinetum*, *Convallario-Quercetum roboris* a *Quercetum pubescenti-roboris*. V súčasnosti je v NPR Dubník pozorované len spoločenstvo *Convallario-Quercetum roboris* s viacerými ekologickými typmi. Pozorovaný stav je pripísaný progresívnej sukcesii, vďaka ktorej došlo k ústupu početnej skupiny svetlomilných druhov a zániku dubových lesov spoločenstva *Quercetum pubescenti-roboris*. V priebehu hodnoteného časového obdobia došlo k posunu smerom k mezofilnejším typom lesa a k relatívnej homogenizácii stanovištných podmienok na hlavných gradientoch prostredia.

[1] Michalko, Džatko, *Fytoocenologická a ekologická charakteristika rastlinných spoločenstiev lesa Dubník pri Seredi*. SAV, Bratislava, **1965**, 47–84. *Eur. J. Biochem.*, **2008**, 33, 123–127.

[2] Braun-Blanquet, *Pflanzensoziologie. Grundzüge der Vegetationskunde*. Ed. 3. Wien, New York, Springer, **1964**, 865.

[3] Moravec et al., *Fytoocenologie*. Academia, Praha, **1994**.

[4] Hennekens, TURBOVEG for Windows 2.16. International single user version. Stephan Hennekens © 1998–2005, **2005**.

[5] Tichý, *JUICE, software for vegetation classification*. *J. Veg. Sci.*, **2002**, 13, 451–453.

[6] Hill, *TWINSpan: a FORTRAN program for arranging multivariate data in an ordered two-way table by classification of the individuals and attributes*. Ecology and Systematics, Cornell University, Ithaca, New York. *Eur. J. Biochem.*, **1979**.

[7] ter Braak, Šmilauer, *CANOCO reference manual and CanoDraw for Windows user's guide*. Software for Canonical Community Ordination (version 4.5). Biometris, Wageningen, České Budějovice, **2002**.